

OŚWIATOWY MIEJSKI SERWIS INFORMACYJNY GLIWICE

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK DLA DZIECI

ISSN 2084-8609

4/2012 (27) wtorek, 17 kwietnia 2012 r.

JAK CHRONIĆ ZABYTKI?

okiem
psychologa

18 kwietnia każdego roku obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków. Dzień ten został, w 1983 roku, ustanowiony przez Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków ICOMOS i wpisany przez UNESCO do rejestru ważnych imprez o znaczeniu światowym.

Zanim odpowiemy na pytanie JAK, odpowiadamy na pytanie DLACZEGO należy chronić zabytki.

Zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) **przez zabytek rozumiana jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.**

Zabytki, dzieła sztuki, tradycja i dorobek kulturalny stanowią więc materialny ślad przeszłości, są świadectwem jakiejś ważnej idei i, co ważne, budują naszą tożsamość. Pozwalają uzyskać odpowiedź na pytanie kim jesteśmy. DZIEDZICTWO KULTUROWE JEST FUNDAMENTEM TOŻSAMOŚCI.

A jak można chronić zabytki? Definiuje to art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi wymieniając następujące formy ochrony: 1. wpis do rejestru zabytków, 2. uznanie za pomnik historii zabytku o szczególnej wartości dla kultury, 3. utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego, 4. ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W konsekwencji podejmowane są działania konserwatorskie przy zagrożonych obiektach zabytkowych, tworzone są kolekcje muzealne, dokumentuje się i popularyzuje szeroko pojęte działania związane z dziedzictwem.

W 1991 roku Rada Europy ustanowiła Europejskie Dni Dziedzictwa. W trakcie ich trwania udostępniane są bezpłatnie obiekty, do których dostęp jest zwykle ograniczony.

W Polsce, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, z dniem 1 stycznia 2011 roku przekształcił się w Narodowy Instytut Dziedzictwa. Zostało to podyktowane koniecznością szerszego spojrzenia na sprawę ochrony zabytków. „Dopiero bowiem dziedzictwo pozwala zrozumieć historyczny, społeczny i emocjonalny kontekst

funkcjonowania zabytku, a tym samym dostrzec potrzebę i konieczność jego ochrony. Strategia działania NID zakłada odejście od dotychczasowego modelu administrowania pasywnego do modelu administrowania zabytkami na rzecz zarządzania dziedzictwem” czytamy na stronach instytutu. <http://www.nid.pl/index.php/> Znajdziemy tam wspaniale opracowane informacje i propozycje dla dzieci, nauczycieli i nas wszystkich, w dziale: Edukacja i Promocja Dziedzictwa. Zachęca się tam nauczycieli i uczniów do aktywności na rzecz dziedzictwa, promując hasła POZNAWAĆ JE, OPIEKOWAĆ SIĘ NIM, CHWALIĆ SIĘ NIM.

I to jest odpowiedź na pytanie zawarte w tytule JAK CHRONIĆ ZABYTKI!? Realizując te hasła spróbujemy odwiedzić z naszymi dziećmi takie miejsca, które na to zasługują. Na przykład w Chorzowie Górnośląski Park Etnograficzny albo któryś z oddziałów Muzeum w Gliwicach. Potraktujmy to jako wstęp do wspólnego uczestnictwa, jak co roku jesienią w Gliwickich Dniach Dziedzictwa Kulturowego. Do zobaczenia!

Wiktoria Gomolla
psycholog
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Gliwice

SŁOWNIK MAŁEGO MISIA

Zuzia i Szymon (8 lat) znaleźli hasła do naszego słownika na podstawie Słownika Języka Polskiego oraz Innego Słownika Języka Polskiego PWN Warszawa 2000 i strony internetowej (<http://pl.wikipedia.org/wiki>).

Oto terminy dotyczące zabytków:

zabytek to:

1/ rzecz bardzo stara i cenna, zwykle budowla o wartościach historycznych i naukowych, 2/ można tak nazwać coś, co uważamy za przestarzałe

zabytek przyrody to:

np. skała, jaskinia lub drzewo chronione ze względu na swój wiek i wartość naukową

historia sztuki to:

nauka humanistyczna, której przedmiotem są dzieła sztuki oraz piśmiennictwo o sztuce

kolekcja to:

zbiór przedmiotów jednego rodzaju zgromadzony przez kogoś, kto się nimi interesuje

dzieło sztuki to:

1/ coś co jest efektem czyjejś pracy lub jakiegoś procesu, 2/ utwór literacki lub muzyczny, obraz, rzeźba, praca naukowa itp., zwłaszcza o dużej wartości

park to:

teren, na którym rosną drzewa, kwiaty i trawa, położony zwykle w mieście; ludzie chodzą tam, aby wypocząć

park narodowy to:

teren podlegający ochronie ze względu na jego naturalne piękno i rośliny oraz zwierzęta, które tam występują

krajobraz kulturalny to:

ogół czynników składających się na jakieś zjawisko, np. życie kulturalne; słowo książkowe

artefakt to:

coś, co jest dziełem ludzkiego umysłu i ludzkiej pracy w odróżnieniu od wytworów natury

znalezisko archeologiczne to:

rzecz szczególnie cenna, którą znaleziono podczas wykopalisk archeologicznych, czyli badań związanych z historią

Elita Muzealnych Odkrywców

Edukacja historyczna zajmuje szczególne miejsce we wdrażanej właśnie podstawie programowej. Wynika to, z jednej strony ze szczególnego znaczenia nauczania historii w kształtowaniu postaw społecznych i obywatelskich uczniów, a z drugiej z planowanego, znacznego wzmocnienia roli wychowawczej szkoły. Jednocześnie zalecane przez pedagogów uczenie się przez doświadczanie i przewaga zabawowych metod nauczania w szkole podstawowej sprawiają, że nauczyciele coraz bardziej urozmaicają lekcje swoich przedmiotów, przez lata kojarzone z niezbyt ciekawymi podręcznikami.

Od kilkunastu lat polskie zabytki zmieniają swoje oblicza. Wizyta w muzeum coraz częściej kojarzy się z przygodą, zabawą i emocjami związanymi z przeżywaniem minionych czasów, a coraz rzadziej z oglądaniem nudnych, zakurzonych eksponatów, do których nie wolno się zbliżać. Popularność zdobywają historyczne miejsca, do niedawna jeszcze w ogóle nie uznawane za warte utrzymania w dobrej kondycji i zachowania dla potomnych. Nasz region jest bogaty w zabytki przemysłowe, ostatnio pieczęłowicie odnawiane i udostępniane chętnym do zwiedzania. Zmienia się też praca muzealników. Ich troskę o zbiory i pracę naukową uzupełniają teraz działania promocyjne i dydaktyczne, które jeszcze kilkanaście lat temu były niespotykane.

Przykładem takiego działania może być realizowany przez Muzeum w Gliwicach, wspólnie z Gliwickim Ośrodkiem Metodycznym, program edukacyjny MEMO – Młoda Elita Muzealnych Odkrywców. W ubiegłym roku do programu przystąpiło pięć gliwickich szkół podstawowych. Program został dostrzeżony przez Marszałka Województwa Śląskiego i nagrodzony jako Wydarzenie Muzealne Roku. W marcu br., w Oddziale Odlewnictwa Artystycznego Muzeum w Gliwicach zainaugurowano kolejną edycję projektu. Podczas spotkania uczniowie obejrżeli pokazy walk rycerskich, prezentację technik odlewniczych w wykonaniu studentów – członków Koła Naukowego Wydziału Metalurgii Politechniki Śląskiej, a także prezentację najciekawszych eksponatów z wystawy stałej Oddziału Odlewnictwa Artystycznego.

Uczniowie ośmiu szkół, które zgłosiły się do projektu, przyjęli role antropologów – badaczy, znawców kultury, zarówno dawnej jak i współczesnej. Nieszablonowe zajęcia pozaszkolne, które zostały przygotowane dla uczestników – to siedem spotkań o różnorodnej tematyce (min. sztuka, historia, archeologia, etnografia, konserwacja zabytków). Zajęcia są realizowane przez pracowników merytorycznych Muzeum w Gliwicach. Prowadzący stosują nowoczesne, aktywizujące metody (metoda projektów, praca badawcza w terenie, warsztaty terenowe, debaty, treningi grupowy). Proponowana tematyka spotkań

obejmuje tajniki pracy muzealnika i konserwatora sztuki, zdobycie wiedzy o zapomnianych zawodach, zarówno tych najdawniejszych, jak i tych znacznie bliższych naszym czasom. Uczestnicy będą zwracali uwagę na detale architektoniczne w przestrzeni miejskiej Gliwic oraz odwiedzą miejsca prac archeologicznych w naszym otoczeniu. Projekt zakończy się w maju wystawą prac wszystkich jego uczestników. Zajęcia znakomicie wpisują się w nową podstawę programową. Będą nie tylko atrakcyjną formą spędzenia wolnego czasu i poszerzenia wiedzy, ale przyczynią się także do rozwinięcia kompetencji społecznych i komunikacyjnych biorących w nich udział dzieci.

Jacek Tarkota,
dyrektor Gliwickiego Ośrodka Metodycznego
zdjęcia z archiwum Muzeum w Gliwicach

Chemiczna konserwacja zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. konserwacja zabytków to zagwarantowany zakres działań, których celem jest ochrona dziedzictwa narodowego. Oblicze konserwacji ciągle się zmienia jednak nie jest to dziedzina, którą należy utożsamiać z historią sztuki. W konserwacji zabytków główną rolę odgrywa chemia, a konkretnie metody rekonstrukcji i analizy chemicznej, które pozwalają nie tylko sprawdzić stan zabytków, ale również umożliwiają przy użyciu odpowiednich produktów je zabezpieczyć.

Podstawowym celem procesu konserwacji zabytków jest utrwalenie oryginalnych fragmentów obiektu i ich zabezpieczenie przed niszczeniem w przyszłości. Działania chemiczne pełnią kluczową funkcję w procesie konserwacji: usuwają szkodliwe mikroorganizmy, osuszają lub nawilżają obiekt, wzmacniają jego strukturę, przywracają pierwotny wygląd zabytku.

Postęp w badaniach chemicznych umożliwia również zabezpieczenia zabytków przed zniszczeniem, uszkodzeniem i dewastacją. Na rynku dostępne są preparaty, które służą zabezpieczeniu obiektów architektonicznych również przed graffiti oraz chroniące graffiti. Należy przy tym wspomnieć, że w przestrzeni miejskiej istnieje wiele odmian graffiti, niektóre są przejawem wandalizmu, inne niezależnej sztuki. Obecnie prowadzone są zaawansowane prace nad zabezpieczaniem powierzchni pokrytych farbami, pleksi, metalu pokrytego farbą. Jednak nie ulega wątpliwości, że ochrona oraz konserwacja zabytków jest skomplikowanym procesem, w którym może pomóc zastosowanie chemii konserwatorskiej. A konieczność ochrony zabytków zaczyna być coraz ważniejsza zarówno dla władz, jak i w życia publicznego. Jeśli ten temat Was zaciekawia, zachęcam do wykonania eksperymentu, który znajdziecie na stronie 6.

Agnieszka Manowska,
Wydział Kultury i Promocji Miasta UM Gliwice

rejestr zabytków to:

urzędowy spis zabytków, zwykle sporządzany w kolejności alfabetycznej

dokumentacja zabytków to:

zbiór dokumentów, dotyczących zabytków, informujących o nich lub stanowiący opis stanu zabytków

pomnik to:

rzeźba lub budowla upamiętniająca osobę, ludzi lub wydarzenia; często ma dużą wartość historyczną, naukową lub estetyczną

zabytek przyrody to:

np. skała, jaskinia lub drzewo chronione ze względu na swój wiek i wartość naukową

konserwator to:

ktos, kto zajmuje się konserwacją zabytków, dzieł sztuki, zbiorów naukowych itp. lub sprawuje nad nimi opiekę

adaptacja to:

zwykle dotyczy budynku lub utworu literackiego; to przystosowanie tego do pełnienia nowych funkcji, połączone z wykonaniem w tym niezbędnych zmian

rekonstrukcja to:

odtworzenie czegoś, co już nie istnieje, na podstawie zachowanych fragmentów lub informacji

restauracja (odbudowa) to: 1/ odnowienie i doprowadzenie do pierwotnego stanu zabytków architektury, dzieł sztuki itp.; 2/ przywrócenie wcześniej odrzuconej formy rządu

rewaloryzacja to:

1/ przywracanie lub przywrócenie dawnej wartości i dawnego wyglądu jakimś przedmiotom lub budowlom; 2/ podwyższenie lub podwyższanie emerytur i rent w takim stopniu, aby wyrównać spadek wartości pieniądza i wzrost cen; 3/ działanie państwa, którego celem jest przywrócenie wartości pieniądza

dziedzictwo to:

1/ coś, co przejęliśmy z przeszłości i co wywiera wpływ na nasze obecne życie, np. tradycja; 2/ majątek odziedziczony po kimś; słowo przestarzałe, 3/ dziedziczenie lub prawo dziedziczenia czegoś; słowo przestarzałe

ochrona zabytków to:

wszelkie działania mające chronić zabytki przed czymś niekorzystnym, np. szkodliwym lub niebezpiecznym

przygotowała Ania Proksa
Wydział Kultury i Promocji Miasta
UM w Gliwicach

Rozwiąż rebusy

spado n=ń

sz

ż-z

ko

k=m

i

ś=G ká

ser

rzęł=dz

M

s=ce

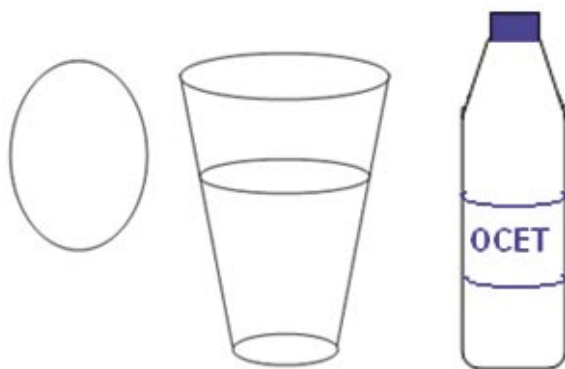
Anna Spieszko-Seredyńska
nauczyciel Gimnazjum nr 3 w Gliwicach

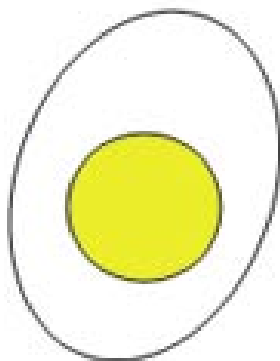
Przeźroczyste jajko jak z gumy!

Poproś mamę, tatę lub starsze rodzeństwo o pomoc.

1. Przygotuj surowe jajko, szklankę i ocet
2. Wieczorem wlej ocet do dużej szklanki i włóż do niej jajko – delikatnie, by nie pękło! Możesz pomóc sobie łyżką lub poprosić kogoś o pomoc.
3. Rano (po ok. 12 godzinach) wyciągnij jajko i opłucz pod bieżącą wodą.
4. Zobacz pod światło, jak wygląda Twoje jajko? Co widzisz?
ŻÓŁTKO!

5. Co czujesz pod palcami?
Jajko nie jest już twarde! Skorupka rozpuściła się!

Dlaczego?
Skorupka jajka zbudowana jest z wapna. Ocet rozpuścił skorupkę! Kwasy rozpuszczają wapno.

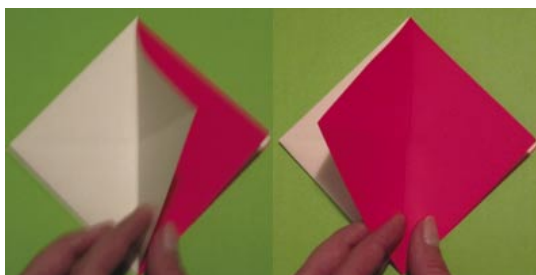
opracowała Marta Lewandowska
Gimnazjum nr 3 im. Noblistów
Polskich

PROSTA KOPERTA Z SERDUSZKIEM

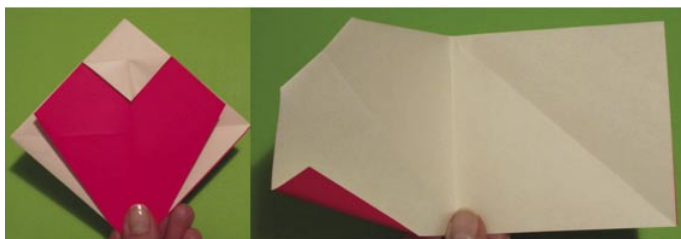
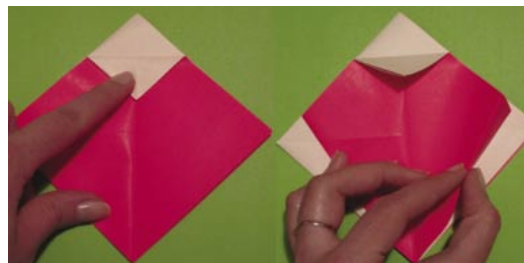
Przygotujcie kwadrat papieru o wymiarach 15 x 15 cm. Najlepiej dwukolorowego. Papier może być większy - jeśli chcecie zrobić baaaaardzo dużą kopertę. Pamiętajcie! złożona koperta jest cztery razy mniejsza od przygotowanego papieru.

1. Składamy papier wpół i następnie zaginamy go jeszcze raz - jak na rysunku.

2. Zaginamy wpół górną część papieru, a następnie odwracamy tak, aby zagięty wierzchołek papieru znalazł się po lewej stronie.

3. Zaginamy górny róg i formujemy serce, zaginając pod spód brzegi kwadratu jak na zdjęciu.

4. To bardzo ładny, prosty i stylowy model „koperty – serca”. Po jej otwarciu można w środku wpisać treść życzeń dla wybranej osoby. Można też wykorzystać ją jako zaproszenie na dziecięcą imprezę.

opracowała Karolina Florczyk
nauczyciel Zespołu Szkół Mechaniczno – Elektronicznych i Gimnazjum Nr 3 w Gliwicach

Pożegnanie zimy

Dwudziestego marca, czyli w pierwszy dzień astronomicznej wiosny, społeczność Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich zorganizowała kolejne spotkanie dla przedszkolaków z serii Laboratorium Małego Misia. Tym razem było to Laboratorium Geograficzne.

Mamy nadzieję, że sprościliśmy oczekiwaniom naszych gości. Widać było bowiem, że niezmiernie podobały im się atrakcje przygotowane przez Pawła Mandryka, „pana od geografii” – nie tylko opowieść o różnych geograficznych zjawiskach, ruchomy model układu słonecznego, ale i praca z atlasem. Niewątpliwie po tych zajęciach wszystkie przedszkolaki wiedzą doskonale, gdzie leży Polska i ... Madagaskar.

To był niewątpliwie dzień pełen wrażeń. Oprócz zmagania z geograficznymi problemami mali goście uczestniczyli w przedstawieniach przygotowanych przez uczniów klasy II d – o Księżycu oraz o polskich rzekach. Pewnie i to spotkanie pozostanie w ich pamięci - były bowiem gromkie brawa oraz duże zainteresowanie scenografią i strojami.

Po poczęstunku czekała na brzdące jeszcze jedna atrakcja – wybiegły do naszego Miniogrodu Botanicznego, by szukać pierwszych oznak wiosny... i je znalazły.

A my wszyscy mamy ogromną nadzieję, że się im podobało!

**Barbara Czaplą
Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich**

20 marca br. dwie grupy pięciolatek „Pszczółki” i „Gwiazdki” z Przedszkola Miejskiego nr 40 w Gliwicach zostały zaproszone przez gimnazjalistów na „Pożegnanie zimy z Małym Misiem” połączone z Laboratorium Geograficznym. W Gimnazjum nr 3 i. Noblistów Polskich na przedszkolaków czekało wiele geograficznych atrakcji. Rozpoznawały granice Polski, kontynenty, flagi państw a także „przeniosły się” na chwilę w kosmos. Z wykorzystaniem ciekawych pomocy dydaktycznych – na przykład modelu układu słonecznego - mogły obserwować jak obraca się Ziemia, jak powstaje dzień i noc oraz pory roku, poznały nazwy planet układu słonecznego. Oglądały również ciekawe przedstawienie o roli księżyca i wody dla środowiska człowieka. Tematyka spotkania zainteresowała dzieci i zachęciła do stawiania prowadzącym wielu pytań. Nie było im końca!

Spotkanie było świetnie zorganizowane, młodzież gimnazjalna towarzyszyła dzieciom w rozwiązywaniu zadań a prowadzący cierpliwie i z pasją wyjaśniali tajemnice kosmosu.

Na koniec przedszkolaki szukały zwiastunów wiosny w szkolnym Miniogrodzie Botanicznym. Znalazły przebiśniegi oraz jeszcze zielone liście tulipanów. I zgodnie stwierdziły: ZIMA SIĘ SKOŃCZYŁA! CZAS NA NOWĄ PORĘ ROKU – WIOSNĘ!

**Małgorzata Turek,
Przedszkole Miejskie nr 40 w Gliwicach**

Powitanie wiosny

Uffff! Udało się! Przyjaciele Małego Misia wytropili Wisannę vel Wiosnę, która 20 marca br. o godzinie 6.15 zawitała do Gliwic.

Prawie trzydziestu, dzielnych, wysoko wykwalifikowanych, małych dziecięcych detektywów zebrało się wczoraj w Miejskiej Galerii MłK przy Rynku, żeby ćwiczyć spostrzegawczość i przygotować „portret pamięciowy” poszukiwanej.

Po godzinie nauki i dobrej zabawy wszyscy w zorganizowany sposób wyruszyli na poszukiwania. Dzieci zostały zaopatrzone w mapki okolicy i uprzedzone o konieczności zachowania wszelkich zasad bezpiecznego poruszania się w miejscach publicznych. Podrodze należało zaliczyć cztery punkty kontrolne i wykonać przygotowane tam zadania na spostrzegawczość. Na mecie trasy czekała.... Wiosna Anno Domini 2012.

Zakończenie spotkania uczczono filiżanką przepysznej czekolady pitnej.

Za pomoc w zorganizowaniu LABORATORIUM DETEKTYWISTYCZNEGO dziękujemy – jak zawsze niezawodnej „drużynie”! - nauczycielom i uczniom z Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich w Gliwicach.

autorzy zdjęć:

Michał Hüpsch, Joanna Chłęcz, Krzysztof Krzemiński

DNI OTWARTE W SP NR 1 W GLIWICACH

5 i 6 marca br. w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 w Gliwicach zorganizowano „Dni Otwarte”.

W imprezie wzięło udział 250 przedszkolaków z gliwickich przedszkoli oraz grupa przedszkolna z Gliwickiego Ośrodka Adaptacyjno-Rehabilitacyjnego. Dzieci zwiedzały szkołę i bawiły się na hali sportowej. Ponadto uczestniczyły w przygotowanym programie artystycznym. Było szkolne przedstawienie, pokaz w wykonaniu uczniów szkoły tańca i pokaz cheerleaderek. Uczestnikami spotkania byli też rodzice, którzy mieli okazję wziąć udział w zajęciach otwartych, zwiedzić budynek szkoły i rozmawiać z nauczycielami.

Dla wszystkich odwiedzających szkołę przygotowano materiały informacyjne i upominki promujące placówkę.

W imieniu pracowników szkoły dziękuję wszystkim, którzy pomogli w organizacji imprezy.

koordynator „Dni Otwartych”
Joanna Bartoszek

Kopalnia dawniej i dziś

Zabytki, dzieła sztuki, tradycja i dorobek kulturalny stanowią ważną część polskiego, europejskiego i światowego dziedzictwa. Stanowią o naszych korzeniach i naszej tożsamości. Dają nam odpowiedź na pytanie kim jesteśmy oraz kształtują naszą świadomość. Bez tożsamości trudno mówić o współpracy na rzecz przyszłości.

Górný Śląsk jest jednym z największych i najstarszych zagłębi górnictwo-hutniczych w Europie. Historia Śląska to historia przemysłu. Ostatnie dwa stulecia pozostawiły w krajobrazie tej ziemi trwały ślad w postaci zakładów przemysłowych, osiedli robotniczych, wyrobisk górniczych, hałd czy innych specyficznych form terenu. Na przestrzeni lat stały się one unikatowymi zabytkami techniki. Ukazują historię regionu, rozwój techniki oraz specyficzne śląskie tradycje, zwyczaje mieszkańców.

Dzisiaj, gdy górnictwo odchodzi w przeszłość, a likwidacji ulegają kolejne kopalnie - rodzą się sprzyjające warunki, aby chronić nie tylko pomniki architektury, ale również stare, zabytkowe obiekty techniki górniczej. Ich adaptacja dla potrzeb turystycznych może stanowić alternatywę wobec konieczności zamknięcia wyeksploatowanych podziemi lub burzenia starych familoków.

Kilkusetletnia działalność górnictwa ukształtowała w wielu śląskich kopalniach unikalną architekturę podziemnego świata w postaci ołtarzy, rzeźb, płaskorzeźb, oryginalnej obudowy, podziemnych jezior. Mogą one być ciekawym celem wycieczek szkolnych lub indywidualnych. Dziś zabytki górnicze to miejsca, gdzie przeszłość spotyka się z przyszłością.

Dla przeciętnego, zwłaszcza młodego turysty zjazd pod ziemię, przejście podziemnymi wyrobiskami jest największą atrakcją. Możliwość przemieszczania się ciasnymi korytarzami, posłuchania odgłosów pracy górniczego kombajnu, spotkanie ze Skarbnikiem, to niektóre elementy podziemnych wojaży. Wizyty w skansenie górniczym nie można traktować jedynie w kategoriach rozrywki. Turystyka ta ma charakter edukacyjny. W ten sposób budujemy tożsamość śląską, uczymy się etosu pracy i poznajemy uniwersalne wartości.

Dostosowanie starych kopalń i innych budynków przemysłowych dla celów turystycznych wymaga nie tylko wielkich nakładów finansowych, ale także determinacji i zaangażowania społecznego. Niezbędna jest sama chęć ich zachowania, zarówno ze strony młodzieży, jak i dorosłych.

tekst: Łukasz Andzel,
Business Management Club
zdjęcia: Krzysztof Krzemiński

Wiosna w Muzeum

Jak król Fryderyk nos odzyskał

Czas – jak w zagadce, na którą odpowiedzieć musiał Bilbo Baggins* – to coś, co gnie żelazo, przegryza miecze, najtwardszy kamień na mąkę miele, królów nie szczędzi, rozwała mury.... Nie ulega więc wątpliwości, że czas jest najbardziej nieprzejednanym wrogiem zabytków. Można je przed nim chronić i zabezpieczać, ale czy można zatrzymać czas? Jest w Muzeum miejsce, gdzie niekiedy udaje się nawet odwrócić jego bieg. To Pracownia Konserwacji Zabytków. Konserwator zabytków, Barbara Wójtowicz-Flądro, opowiedziała nam historię portretu pewnego króla. Czas go nie oszczędził, ale jej udało się przywrócić mu dawny blask.

Barbara Wójtowicz-Flądro: Do muzealnej Pracowni Konserwacji Zabytków trafił bardzo stary i zniszczony obraz, który wymagał natychmiastowej naprawy. W przeciwnym razie uległby całkowitemu zniszczeniu. Strata byłaby wielka, bo w czasach gdy powstał, 300 lat temu, był to piękny portret, z którego dumnie spoglądał król pruski Fryderyk Wilhelm II w nienagannie ufryzowanej peruce, ubrany w galowy mundur z szablą przy boku. 300 lat to czas, w którym obraz musiał wiele przejść i ze względu na złe warunki w jakich był przechowywany, takie jak wilgoć i zmiany temperatur, jego stan był bardzo zły. Na całej powierzchni portretu łuszczyła się i odpadała farba. Pech chciał, że farba odpadła również w miejscu, w którym król miał niegdyś nos. Aby uratować obraz, trzeba było najpierw przykleić łuszczącą się farbę a następnie między innymi domalować te fragmenty, w których zostały tylko białe plamy. Czynność ta jest nieco podobna do zabawy w kolorowanie obrazków. Kiedy wszystkie puste miejsca zostały już zamalowane pozostało najtrudniejsze zadanie...król nadal nie miał przecież nosa i wyglądał przez to na smutnego. Na szczęście udało się odnaleźć fotografie innych portretów króla, gdzie królewski nos widać w całej okazałości. Wystarczyło więc uważnie przyjrzeć się fotografiom i namalować taki sam nos królowi. I tak król Fryderyk odzyskał swój utracony nos, i jeśli los będzie mu sprzyjał, nie straci go przez kolejnych 300 lat.

Zapraszamy do Muzeum w Gliwicach, gdzie prawa czasu nie zawsze obowiązują...

tekst: Barbara Wójtowicz-Flądro i Ewa Chudyba
zdjęcia: Wojciecha Turkowskiego

* postać literacka, główny bohater powieści *Hobbit*, czyli *tam i z powrotem* J. R. R. Tolkiena oraz jedna z postaci drugoplanowych w powieści Tolkiena *Władca Pierścieni*.

REDAKCJA:

Bożena Harazim
redaktor naczelny
harazim_b@oswiata.org.pl
Krzysztof Krzemiński
opracowanie graficzne

AUTORZY I STALI

WSPÓŁPRACOWNICY:

Agnieszka Janowska-Chwaliszewska
ED UM Gliwice
Monika Grzeczynska
KP UM Gliwice
Daria Major KP UM Gliwice

Irena Paczek-Krawczak
KP UM Gliwice
Anna Proksa KP UM Gliwice
Stella Zaborowska – Nawrath
KP UM Gliwice
Dorota Iwanek, Anna Pacoń
PM 40 w Gliwicach
Agnieszka Kołacz, Anna Krasowska
SP 21 w Gliwicach
Agata Cira, Michał Hüpsch, Anna
Serdyńska-Spieszko G 3 w Gliwicach
Magda Kowalczyk ZSO 10 / G 14
w Gliwicach
Beata Stradowska
Łukasz Andzel

OPIEKA MERYTORYCZNA:

Wiktoria Gomolla Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna w
Gliwicach
Jacek Tarkota
Gliwicki Ośrodek Metodyczny
ADRES REDAKCJI:
ul. Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice
tel. 32/239-12-91
e-mail: kp@um.gliwice.pl
www.gliwice.eu / dla mieszkańców
WYDAWCA:
Miasto Gliwice, ul. Zwycięstwa 21
44-100 Gliwice

NAKLAD: 15.000 bezpłatnych
egzemplarzy

DRUK: Agora Poligrafia, Tychy

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów publikowanych tekstów oraz nadawania im nowych tytułów. Nie zwracamy tekstów niezamówionych. Redakcja dołożyła wszelkich starań, aby skontaktować się z dysponentami praw autorskich. Ewentualne niedopatrzenia zostaną niezwłocznie skorygowane. Reprodukcje i przedruki mogą być dokonywane wyłącznie za zgodą wydawcy.

RODZICU !

Jeśli nie wiesz, jak pomóc swojemu dziecku w nauce....

Jeśli nie wiesz, jak zachęcić je do nauki czytania i pisania...

Jeśli nie wiesz, w jaki sposób ułatwić mu uczenie się...

...to zapraszamy wspólnie z dzieckiem na zajęcia warsztatowe, które odbędą się na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gliwicach przy ul. Warszawskiej 35a w dniu 21.04.2012 r. (sobota).

Tematyka warsztatów:

1. Ćwiczenia koncentracji uwagi i pamięci - klasa I - III
2. Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu - klasa I - III
3. Ćwiczenia manualne i graficzne - klasa I - III
4. Nowoczesne techniki uczenia się - klasa IV - VI
5. Ćwiczenia koncentracji uwagi i pamięci - klasa IV - VI
6. Ćwiczenia w czytaniu - klasa IV - VI
7. Ćwiczenia w pisaniu (ortografia) - klasa IV - VI

Warsztaty przeznaczone są dla uczniów szkół podstawowych, rozpoczynają się o godz. 8.30 i będą powtórzone o godz. 9.30 i 10.30 (zajęcia 45 -minutowe). Zapisy na zajęcia przyjmowane są telefonicznie tel. 32/231-05-69. Liczba miejsc ograniczona.

Decyduje kolejność zapisu.

Zapraszamy również na konsultacje indywidualne z pracownikami Działu Szkolnego.

www.pporadni.gliwice.pl

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
44-100 Gliwice, ul. Warszawska 35a, tel./fax 032 231 05 69

Pif-PAF

– filmowy strzał w dziesiątkę

PRZEDSZKOLNA AKADEMIA FILMOWA

Tematy na maj i czerwiec:

Cisza na planie! Kamera, akcja!

(I rok Akademii)

Pora na szósty i ostatni w tym roku przedszkolnym stopień wtajemniczenia. Członkowie Przedszkolnej Akademii Filmowej zamienią kino Amok w prawdziwy plan filmowy. Dzieci stworzą ekipę filmową, w której nie zabraknie reżysera, kłapsersa, charakteryzatorów, scenografów, dźwiękowców, no i oczywiście aktorów. Poznają, jak ważna jest praca w zespole i dyscyplina na planie. Młodzi filmowcy staną także przed nie lada wyzwaniem. Nakręcą swoją pierwszą scenę filmową pt. „Czerwony Kapturek i Wilk”, a efekty pracy ocenią sami na dużym ekranie.

Projekcja bajek: **Reksio aktor, Bolek i Lolek mali filmowcy i inni ulubieni bohaterowie**

Temat zalecany jest dla grup, które uczestniczyły już w zajęciach Pif PAF.

Pozostałym zainteresowanym proponujemy następujące tematy:

1. Z wizytą w kinie - kulisy kina
2. Projekcja filmowa
3. Kostiumy i rekwizyty w filmie
4. Co słycać w filmie
5. Wszystko po kolei czyli filmowcy opowiadają obrazami

Filmowcy na tropie czyli WIELKI FINAŁ

Pif-PAFa

(II rok Akademii)

Członkowie Przedszkolnej Akademii Filmowej Pif PAF otrzymają zadanie godne prawdziwych znawców filmu i raz jeszcze odkryją wiele kinowych zagadek. Ruszą tropem tajemnic kina, które wskażą im drogę do skrzyni pełnej niespodzianek. Podsumujemy wszystkie spotkania naszej Akademii, przypomnimy wszystkie znane nam miejsca w kinie.

Przygotujcie się na emocje i atrakcje, jakie są nieodłącznym elementem kina wielkiej przygody.

Projekcja: film niespodzianka

Zapraszamy 30-osobowe grupy przedszkolne wraz z opiekunami na zajęcia **PRZEDSZKOLNEJ AKADEMII FILMOWEJ**. W czasie warsztatów będzie można obejrzeć **projekcję bajek** (czas trwania warsztatów - 70 minut). Cykl przewidziany jest do czerwca. Można uczestniczyć w całym cyklu lub w pojedynczych spotkaniach. Cena to tylko **10 zł** od osoby.

Zgłoszenia przyjmujemy w biurze kina tel. 32 238 25 01, biuro@amok.gliwice.pl

kino **AMOK**
Oliwa, ul. Dolnych Wałów 3
tel. (32) 231 56 99

29 kwietnia 2012
(niedziela) godz. 11⁰⁰

w rolach głównych filmy z serii
Hip-Hip i Hurra:
Gdzie rosną perły
Smacznego Adelfko
Kto porwał boćiany

gość specjalny
Anna Guzik
aktorka serialowa, filmowa i teatralna, znana m.in jako *Hela w opalach*
przeżyła ulubione bajki

Zbieraj nasze pocztówki, ostempluj je i w czerwcu weź udział w losowaniu nagrody głównej!

BAJKA I HISTORIA WIELKI SPOTKANIE

7 zł
wrzesień 2011
czerwiec 2012
spotkanie 8

EANS ENIORA!

Kino AMOK zaprasza wszystkich seniorów na specjalny seans. Odpowiednia legitymizacja upoważnia do skorzystania z promocyjnych biletów za 7 zł.

11.04.12 (śr) g. 12.30 ŻELAZNA DAMA Wik.Bryt. 2011 (110')
23.04.12 (pn) g. 12.30 HELLO! JAK SIĘ MASZ? Rumunia/Fr 2010 (105')

Kino studyjne AMOK
44-100 Gliwice

Gliwicki Teatr Muzyczny
Biuro: Dolnych Wałów 3 Kasa: Dolnych Wałów 3
tel. 32/ 238 25 01 tel. 32/ 231 56 99

BARBARA TYLICKA
O krakowskich psach i kleparskich kotach:
polskie miasta w baśni i legendzie

Łódź, Literatura 2005

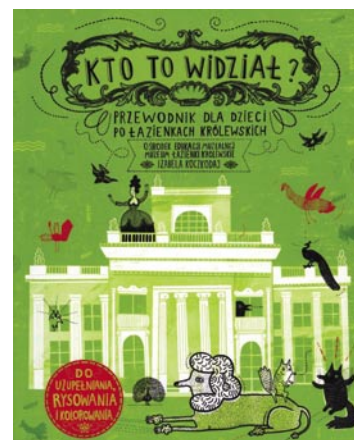
Czy znacie Kraków? Kto z was zna Kraków - ten wie, że pośrodku Rynku stoi budynek zwany Sukiennicami. Ale dlaczego Sukiennice, czy ktoś wie? Tego się możecie dowiedzieć czytając książkę pt. „O krakowskich psach i kleparskich kotach: polskie miasta w baśni i legendzie”. Możemy dowiedzieć się z niej czegoś interesującego nie tylko o Krakowie. książka zawiera bowiem 28 legend o różnych polskich miastach. Zapraszam wszystkich do lektury!

IZABELA KOCZKODAJ
Kto to widział?: przewodnik dla dzieci po
Łazienkach Królewskich

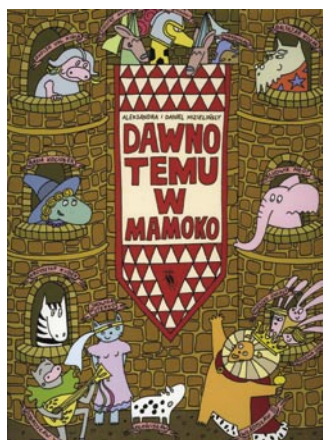
Warszawa, Dwie Siostry 2011

Ciekawi Was, co to jest Pałac na Wyspie? Chcecie wiedzieć, co król jadł na obiad? Czy wiecie, jak przed wiekami wyglądała biblioteczka podróżna? Zastanawiacie się, gdzie został umieszczony Gabinet Portretowy i czy w Starej Pomarańczarni trzymane są stare pomarańcze? Jeśli chcecie znać odpowiedzi na wszystkie te pytania sięgnijcie po książkę Izabeli Koczkodaj pt. „Kto to widział?: przewodnik dla dzieci po Łazienkach Królewskich”.

To niezwykle przewodnik po Łazienkach Królewskich. Poznacie ich historię i odkryjecie łazienkowskie tajemnice. Znajdziecie mnóstwo informacji o Ogrodzie Łazienkowskim i zabytkach, które się w nim znajdują. Książka ta zawiera zadania, ćwiczenia i miejsca do uzupełnienia, co umożliwi Wam jej współtworzenie. Polecam!

opracowała: Alicja Michalska

Aleksandra Mizielińska; Daniel Mizieliński
Dawno temu w Mamoko

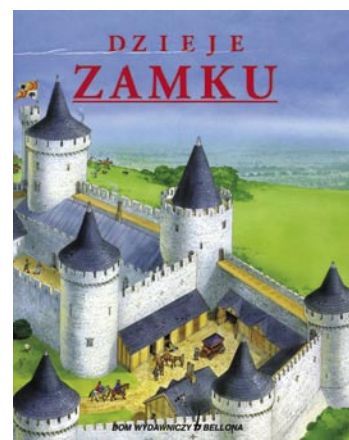
Warszawa, Dwie Siostry 2011

Za górami, za lasami, dawno, dawno temu w krainie Akuku było sobie miasteczko Mamoko. Zamieszkiwali je rycerze i wróżki. A smok – zamiast porwać księżniczki - porwał samego króla Władysława III. To tylko jedna z historii miasteczka Mamoko. Bohaterami historii są smok, król, rycerze, czarownica, ale także krawiec, pies walczący z kotem i potwór z podziemi. Śledzimy ich w różnych punktach średniowiecznego miasta; na przedmieściach, uliczkach, na zamku i w jego sali balowej, a nawet w mrocznych podziemiach miasta. Każdy czytelnik znajdzie tu coś interesującego dla siebie.

Nicholas Harris
Dzieje zamku
 Warszawa, Bellona 2003

Jak powstawały zamki? Jak wyglądały 600 lat przed naszą erą, a jak się rozwijały później? Jak wyglądało życie w ich murach? Jak mieszkańcy bronili się w czasie ataku wroga? O tym można dowiedzieć się z książki Dzieje zamku. Teraz czas na zwiedzanie!

opracowała: Karolina Przybyła

360° RAJD MIEJSKI A GLIWICE

Gliwice

12-13 maja

Rajd Miejski 360° Gliwice 2012

Szukasz przygody? Odważ się i weź udział
w Rajdzie Miejskim 360°!

Trasa zostanie podzielona
na dwa etapy.

Pierwszego dnia zawodnicy
będą poruszać się na piechotę
(ok. 25 km); limit czasu - 4 h.
Zadaniem zawodników będzie
zaliczenie jak największej liczby
punktów kontrolnych.

Drugiego dnia drużyny startują
na rowerach (ok. 75 km);

na trasie będą również
do pokonania odcinki piesze,
kajakowe i na rolnkach.

Limit czasu - 8 h.

Na trasie obu etapów
będą do wykonania zadania
specjalne. Przewidziano także
elementy biegu na orientację.
Zaliczenie wszystkich punktów
kontrolnych nie jest
obowiązkowe.

W zawodach biorą udział
dwuosobowe zespoły
w następujących kategoriach:

- M – zespoły męskie
- MIX – zespoły mieszane
lub żeńskie
- MV – zespoły męskie, suma
wieku członków zespołu
nie mniejsza niż 90 lat
- MIXV – zespoły mieszane
lub żeńskie, suma wieku
członków zespołu
nie mniejsza niż 90 lat

Na zwycięzców czekają
atrakcyjne nagrody!

Więcej informacji:

www.gliwice_2012.team360.pl

sobota, 12 maja godz. 19.30

- kabaret **Formacja Chatelet**

niedziela, 13 maja godz. 12.00

- **Rodzinny Piknik Sportowy**

Miejsce: Radiostacja Gliwicka

Organizatorzy:

